

**TAL
TECH**
KURESSAARE KOLLEDŽ

EESTI LÕBUSÕIDU- JA TÖÖLAEVAEHITUSE ETTEVÕTTED 2020

TalTech Väikelaevaehituse kompetentsikeskuse uuring

12.2021

Uuringu autor:
Helen Säask

Väikelaevaehituse kompetentsikeskus

info@scc.ee

www.scc.ee

SISUKORD

Sissejuhatus	3
1. Uuringu meetodika ja valim	4
2. Eesti lõbusõidu- ja töölaevaehituse ettevõtted 2020. aastal	6
Lõbusõidu- ja töölaevaehituse ettevõtted	6
Lõbusõidu- ja töölaevaehituse klasteri kese Saaremaa	8
Müügitulu	10
Eksport	10
Tööjõud	13
Lisandväärtus	13
3. Kokkuvõte	15

SISSEJUHATUS

Väikelaevaehituse kompetentsikeskuse iga-aastase laevaehitusettevõtete uuringu eesmärk on anda ülevaade eelnenud aasta lõbusõidu- ja töölaevaehitusest ja jälgida Eesti meretööstuse arengut.

Eesti laevaehitusettevõtete uuring põhineb Väikelaevaehituse kompetentsikeskuses 2017. aastal kirjeldatud metoodikal (vt Uuringu metoodika ja valim). Käesolev laevaehitusettevõtete uuring käsitleb seega ainult **2020. aastal Eestis põhitegevusena lõbusõidulaevu või töölaevu ehitanud ettevõtteid**. 2020. aasta uuringu valimisse kuulub 14 ettevõtet – 12 lõbusõidulaevade valmistajat ja 2 töölaevade ehitajat, sealhulgas kõigilt näitajatelt valimi suurim ettevõtte, Baltic Workboats AS Saaremaal.

Uuring ei kajasta veesõidukite tootmist väljaspool Eestit. Laevaehitusettevõtete uuring ei kajasta ka selliseid meretööstuse ettevõtteid, mis ise veesõidukeid ei valmista, kuigi tegevuseks on näiteks veesõidukite disain, projekteerimine, remont, hooldus, talvehoid, tehnoulevaatus, komponentide tootmine, kerede või mudelite valmistamine vms.

Käesolev raport toob välja Eesti lõbusõidu- ja töölaevaehituse peamised võtmenäitajaid, mahud ja eksporditurud. Täiendavat infot saab uuringu läbiviijalt Väikelaevaehituse kompetentsikeskuselt (SCC).

1. UURINGU METOODIKA JA VALIM

Uuring põhineb Väikelaevaehituse kompetentsikeskuses 2017. aastal Eesti lõbusõidu- ja töölaevaehituse ettevõtete andmete kogumiseks ja analüüsimiseks kirjeldatud meetodikal, mida kompetentsikeskus rakendas esimest korda laevaehitusettevõtete 2016. aasta tegevuse uurimiseks.

Uuring käsitleb ainult 2020. aastal Eestis põhitegevusena lõbusõidulaevu ja töölaevu ehitanud ettevõtteid, millele Veeteede Amet on väljastanud kooskõlas Meresõiduohutuse seaduse paragrahvis 7 sätestatud loakohustusega vastava merenduse tegevusloa. Tegevusloa on kohustuslik nii väikelaevade kui ka laevade ehitamiseks. Uuringus vaadeldavate ettevõtete tegevusalad Eesti majanduse tegevusalade klassifikaatori (EMTAK) kohaselt on näiteks 30 111 laevade ehitus ja 30 121 lõbusõidu- ja sportpaatide ehitus.¹ Ettevõtteid nimetatakse äriregistris registreeritud nimega.

Uuring jaotab laevaehitusettevõtteid lõbusõidulaevade tootjateks ja töölaevade tootjateks. Töölaevadele spetsialiseerub meetodika põhjal läbivalt vaid üks tootja – Baltic Workboats AS (vt joonealune märkus 1). Väikelaevaehituse kompetentsikeskus lähtub nii ettevõtte teadaolevast turunišist kui ka sellest, kuidas ettevõtte end ise defineerib (sh EMTAKi alusel). Ettevõtteid nagu Alunaut OÜ ja Eysysla Yard OÜ käsitleb uuring lõbusõidulaevade ehitajana, kuigi toodangus on ka töölaevadel suur osakaal. Käesoleva uuringu kontekstis esitatakse töölaevaehituse andmed seega valdavalt ühele ettevõttele tuginedes.

Valimi moodustamisel välistatakse osad ettevõtted alltoodud kaalutlustel.

- Uuring ei kajasta veesõidukite tootmist väljaspool Eestit.
- Uuring ei kajasta ettevõtteid, mis ise veesõidukeid ei valmista, kuigi tegevuseks on nt veesõidukite disain, projekteerimine, remont, hooldus, talvehoid, tehnoloogiline, komponendid tootmine, kerde või mudelite valmistamine vms.
- Valimi moodustamisel välistatakse ettevõtteid, kus laevade ehitus toob sisse alla 50% müügitulust.
- Valimi moodustamisel välistatakse ettevõtteid, mil on äriregistrile tähtaegselt esitamata kahe või enama majandusaasta aruanded.²
- Välistatakse õppeasutused, füüsilisest isikust ettevõtjad ja mittetulundusühingud.

Valimisse kaasati seega järgmistele tingimustele vastavad Eestis registreeritud äriühingud:

- ettevõtte ehitus 2020. aastal Eestis lõbusõidu- või töölaevu,

¹ Erandina kaasati 2020. a uuringu valimisse Water Mate Boats OÜ, mil uuringu koostamise ajal merenduse tegevusloa puudus, majandusaasta aruandes esitatud põhitegevusalana 45191 muude mootorsõidukite müük ja majandustegevuse jätkumine COVID-19 pandeemia mõju tõttu selgusetu. Siiski teeniti 2020. a müügitulu 84 983 eurot majandusaasta aruande ja ettevõtte kodulehe põhjal selgelt laevaehituses. Ettevõtte valmistas ühe, uuringu kontekstis töölaevaks liigituva aluse, mille ehitamise järel tegevus lakkas. Seega kajastavad 2020. aasta uuringus töölaevaehitust kirjeldavad andmed kahe ettevõtte, Baltic Workboats AS-i ja Water Mate Boats OÜ tööd, kusjuures teise tegevusmaht on esimesega võrreldes marginaalne.

² 2020. aasta uuringu koostamisel arvestati hiljemalt 20. oktoobril 2021 esitatud majandusaasta aruandeid.

- ettevõttel on laevade või väikelaevade ehitamiseks Veeteede Ameti tegevusluba (vt joonealune märkus 1),
- 2020. aastal andis laevade ehitus vähemalt 50% ettevõtte müügitulust,
- ettevõtte esitab äriregistrile majandusaasta aruandeid.

Väikelaevaehituse kompetentsikeskuse metoodika põhjal läbiviidud uuringu alusel tegutses 2019. ja 2020. aastal Eestis 14 lõbusõidu- või töölaevaehituse ettevõtet. Valim on varem pidevalt kahanenud: 2018. aastal oli valimis 16 laevaehitusettevõtet, 2017. aastal 19 ja 2016. aastal 21 ettevõtet. Valimi koosseis muutub aastati mitmesugustel ettevõtetest lähtuvatel põhjustel nagu tegevuse lakkamine või põhitegevusala (ajutine) muutus. Kuigi valim on tervikuna kahanenud, on aastati sisenenud ka uusi ettevõtteid, nii asutamise kui põhitegevusala muutuse tõttu.

Uuringu tarbeks koguti ettevõtete andmeid mitut liiki allikatest. Esmalt tehti Majandustegevuse registris merenduse tegevuslubade päring. Seejärel soetati äriregistrist väikelaevu ja laevu ehitavate ettevõtete majandusaasta aruanded. Viimaks täpsustati infot ettevõtete kodulehtedelt.

Uuringu tarbeks analüüsiti terviklike majandusüksuste näitajaid. Kontrolliti, kas lõbusõidulaevade või töölaevade ehitus andis 2020. aastal vähemalt 50% ettevõtte müügitulust, ent edaspidi osakaalu müügitulus ei arvestatud. Valimi ettevõtted teenisid väga vähesel määral müügitulu ka teistel tegevusaladel, näiteks veesõidukeid remontides või valmistades mitmesuguseid plasttooteid.

Kontserni puhul arvestati konsolideerimata andmeid. Vajadusel leiti majandusaasta aruandes esitatud konsolideeritud näitajate põhjal hinnangulised konsolideerimata andmed. Hinnanguid kasutati üksikutel juhtudel ka müügitulu jaotamisel sihtturuti, kui majandusaasta aruandest selgusid vastavad osakaalud või ligikaudsed määrad.

Kui ettevõtte majandusaasta ei lange kokku kalendriaastaga, arvestati majandusaastat, kuhu langes enamuse uuringus käsitletavast kalendriaastast.³

Ettevõtete 2020. aasta majandusnäitajaid kõrvutati andmetega Väikelaevaehituse kompetentsikeskuse varasematest uuringutest.⁴ Nii saadi üldine ülevaade lõbusõidu- ja töölaevaehituse arengust, kuigi valimi ettevõtete loend aastati veidi erineb.

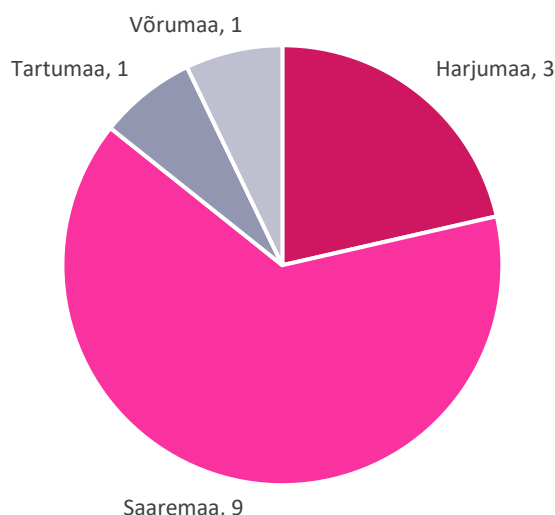
³ Puudutab üht ettevõtet, Saare Yachts OÜ, mille majandusaasta vältab 1. septembrist 31. augustini.

⁴ <https://www.scc.ee/uuringud/>

2. EESTI LÕBUSÕIDU- JA TÖÖLAEVAEHITUSE ETTEVÕTTED 2020. AASTAL

LÕBUSÕIDU- JA TÖÖLAEVAEHITUSE ETTEVÕTTED

Uuringu valimi moodustavad 14 ettevõtet, millest 9 asub Saaremaal (Joonis 1). Lõbusõidulaevade ehitajaid on 2020. aasta valimis 12 ja töölaevade ehitajaid kaks, Baltic Workboats AS ja Water Mate Boats OÜ, mis käivitas reisijate veoks mõeldud veesõidukite tootmise (vt joonealune märkus 1). Ka 2019. aasta uuringu valimisse kuulus 14 ettevõtet, olulisima muudatusena lisanduski 2020. aastal ettevõtte Water Mate Boats OÜ.

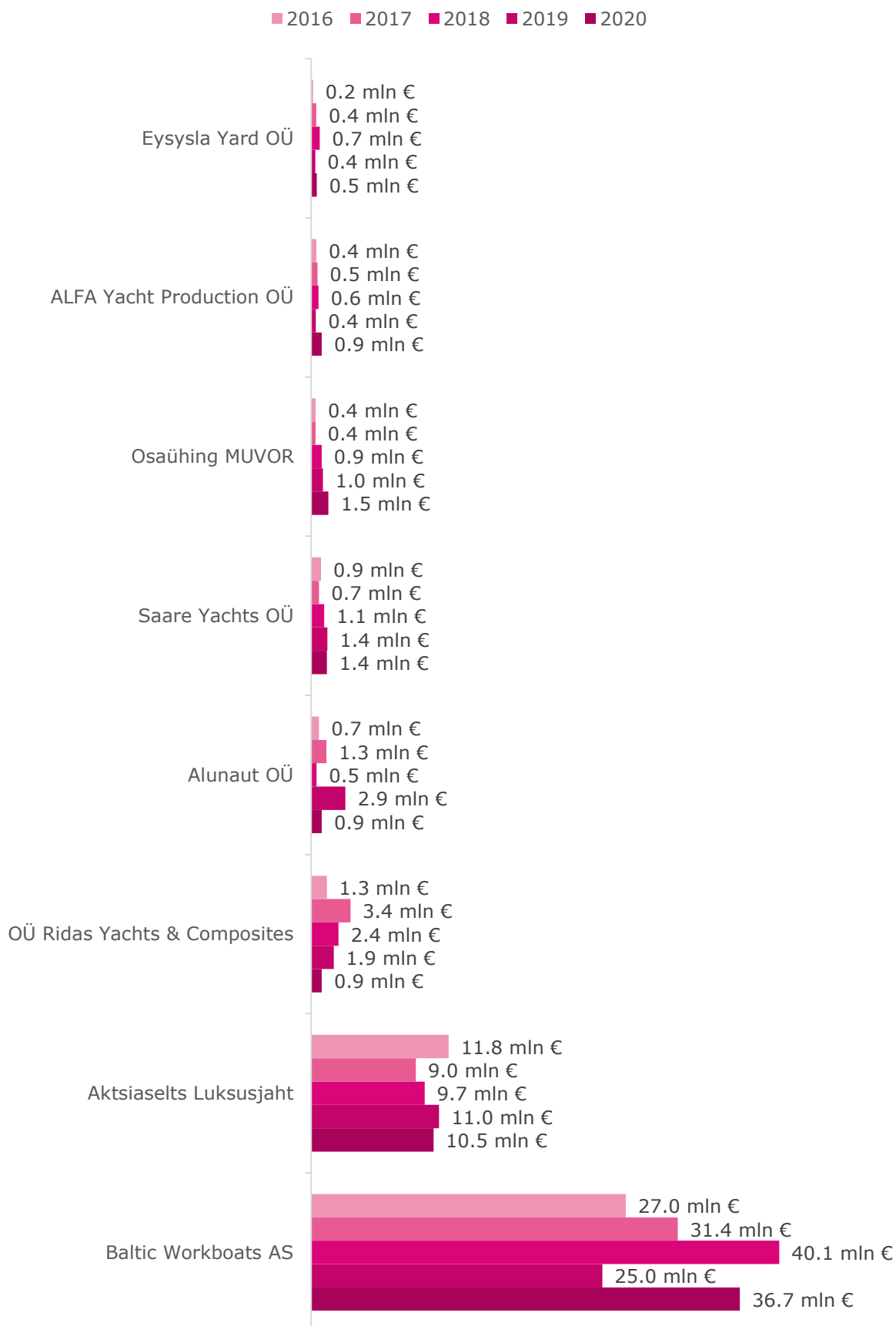

Joonis 1. Eesti lõbusõidu- ja töölaevaehituse ettevõtted maakonniti 2020. aastal

Nagu kõigil varasematel aastatel, kerkisid valimis esile kaks laevaehituse ettevõtet, mille müügitulu on teiste ettevõtetega võrreldes märkimisväärselt suurem ja 2020. aastal moodustas 87% kogu valimi müügitulust (Joonis 2):

- Baltic Workboats AS Saaremaal – teenis töölaevaehituses 36,7 miljonit eurot ehk 68% valimi ettevõtete müügitulust;
- Aktsiaselts Luksusjaht Saaremaal – põhitegevusena toodab Rootsi kaubamärkide jahte ja kaatreid ning lisaks mitmesuguseid mudeleid, 2020. aasta müügitulu oli ligi 10,5 miljonit eurot ja moodustas 19% kogu valimi ettevõtete müügitulust.

Käesolevat uuringut lugedes tuleb seetõttu arvestada, et Eestis uute laevade ehitust kirjeldavad andmed sõltuvad tugevasti kahe ettevõtte tegevusest. 2020. aasta oli mõlemale edukas. Baltic Workboats teenis eksportides ligi 29 miljonit eurot, aasta müügituluks kujunes 36,7 miljonit eurot ja aruandeaasta kasumiks 2,5 miljonit eurot. Luksusjaht teenis (eksportides) müügituluna 10,5 miljoni eurot, aruandeaasta kasum on 709 140 eurot.

Joonis 2. Suurimate lõbusõidu- ja töölaevaehituse ettevõtete müügitulud 2016-2020

Teiste suurema müügituluga lõbusõidu- ja töölaevaehituse ettevõtete (Joonis 2) seas oli 2020. aasta edukas ALFA Yacht Productionile ja MUVORile. ALFA Yacht Production OÜ teenis müügituluna üle 0,9 miljoni euro, mis on ettevõttele mitmekordne kasv: viimastel aastatel on teenitud 0,4-0,6 miljonit eurot müügitulu. Põhitegevusena Rootsi turule kaubamärke Diva ja Campus kandvaid purjejahte ehitaval ettevõttel kogunes seejuures ligi 0,7 miljonit eurot müügitulu Eesti turul, arvatavalt seoses keskkonnasäästliku avamere-võistlusjahi E-44 prototüübi⁵ valmistamisega. Aruandeaasta lõppes kasumiga 22 418 eurot.

Osaühing MUVOR jätkas majandusaasta aruande⁶ põhjal laevakerede, kereosade ja muude plastkomposiitmaterjalidest toodete valmistamist. Aastane müügitulu jõudis ligi 1,5 miljoni euroni, mis teeb MUVORist valimi suuremate ettevõtete seas viimaste aastate stabiilse laieneja ning mis oli 2020. aastal mahult kolmas tulemus. Majandusaasta tegevusaruande põhjal teenis ettevõtte 97% müügitulust eksportides, peamine ekspordi sihtriik oli Holland. Aruandeaasta tulem on kasum 139 205 eurot.

LÖBUSÕIDU- JA TÖÖLAEVAEHITUSE KLASTRI KESE SAAREMAA

Saaremaal teeniti 2020. aastal 96% Eesti lõbusõidu- ja töölaevaehituse müügitulust ehk ligi 51,7 miljonit eurot ning seal asus 91% sektori töökohtadest (Joonised 3-6).

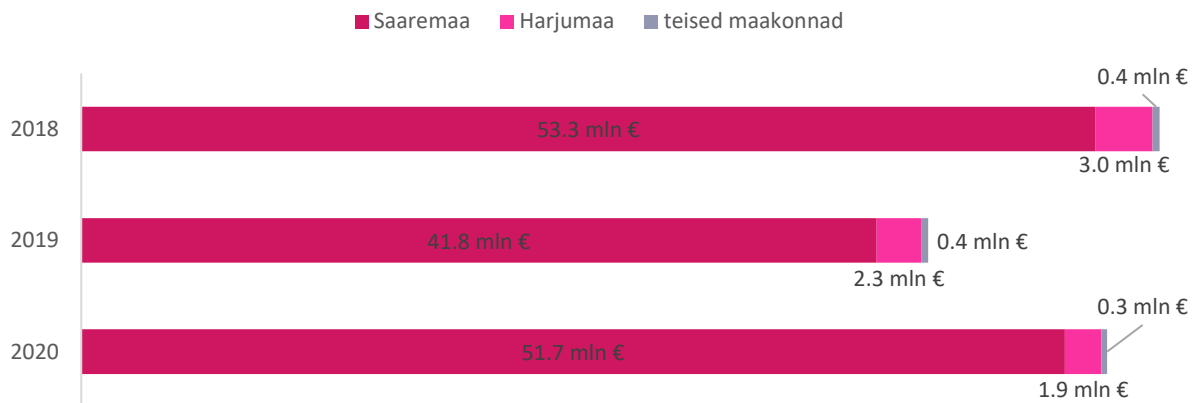
Ootuspäraselt valmis ka 2020. aastal enamik Eesti laevatoodangust Saaremaal, kus asub kuus lõbusõidu- ja töölaevaehituse kaheksast suuremast ettevõttest. Saaremaa laevaehitusettevõtted teenisid 2020. aastal Baltic Workboatsi ja Luksusjahi eestvedamisel müügituluna ligi 51,7 miljonit eurot, sellest 43 miljonit eurot kogunes eksportides. Valimi ettevõtetes töötas 2020. aastal 350 inimest (2019: 372), neist 319 Saaremaal (2019: 372).

Puhaskasumina teenisid Saaremaa laevaehitusettevõtted 2020. aastal ligi 3,4 miljoni eurot (Joonis 5). Suurima lisandväärtuse töötaja kohta saavutas Baltic Workboats AS, 59 875 eurot töötaja kohta (Joonis 12).

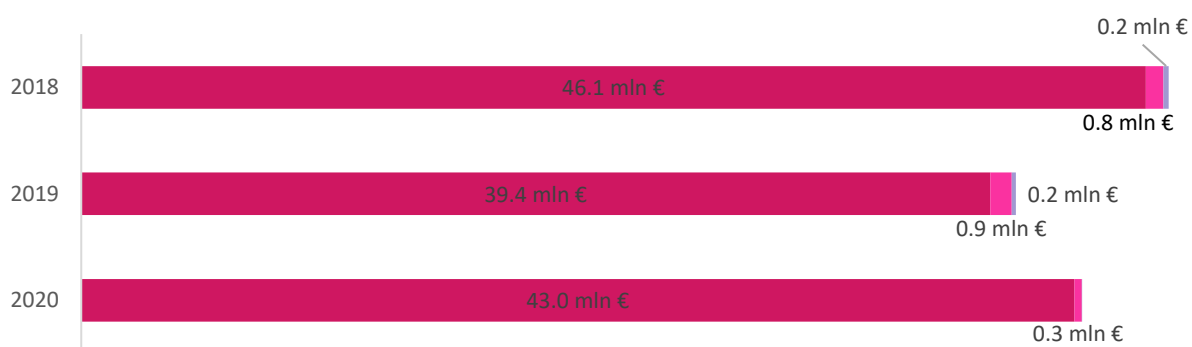
---

⁵ <https://e44.ee/et/>

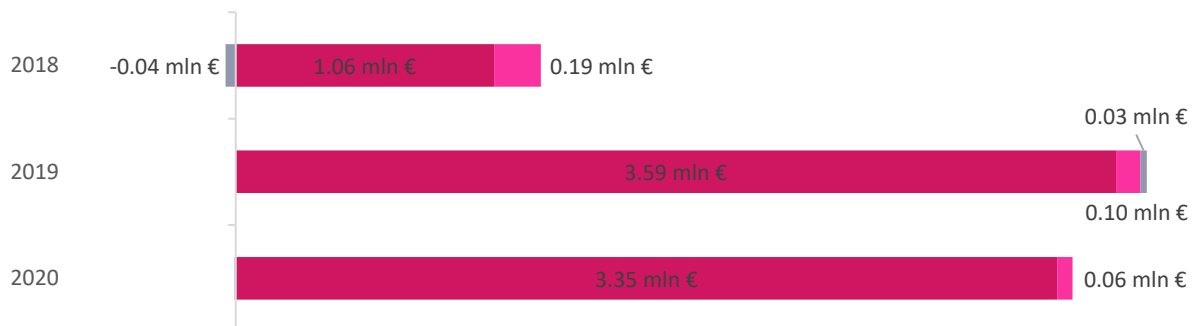
⁶ Edastatud Eesti Meretööstuse Liidule, sh käesoleva uuringu tarbeks.

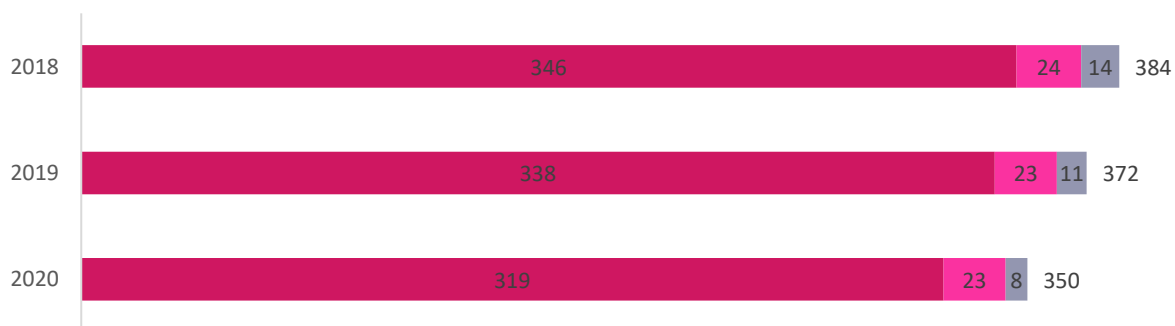
Joonis 3. Lõbusõidu- ja töölaevaehituse müügitulu maakonniti

Joonis 4. Eksport maakonniti

Joonis 5. Puhaskasum maakonniti

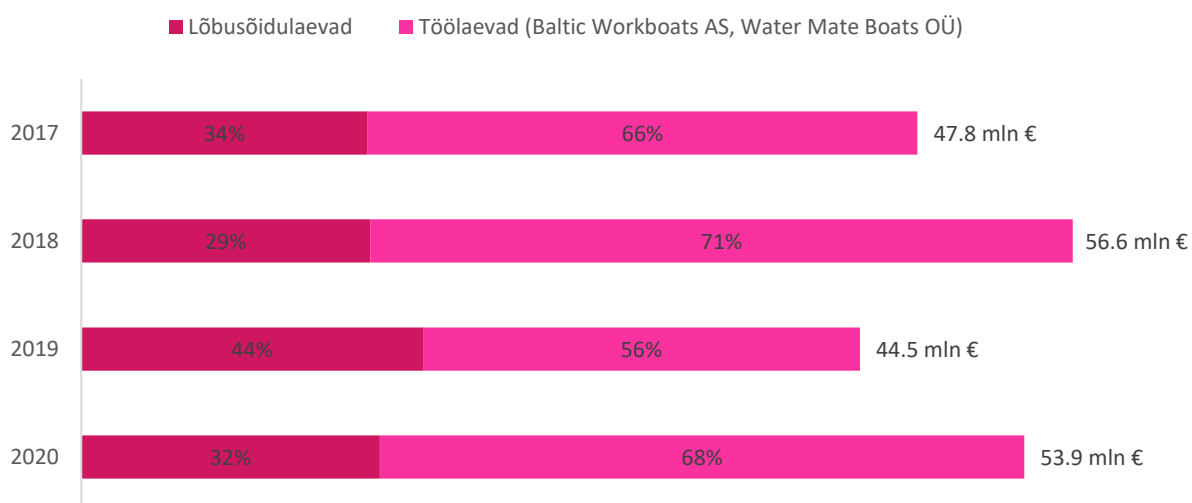

Joonis 6. Töökohad maakonniti

MÜÜGITULU

Eesti lõbusõidu- ja töölaevaehituse ettevõtete müügitulu oli 2020. aastal kokku ligi 54 miljonit eurot.

2020. aastal teenisid Eesti ettevõtted lõbusõidu- ja töölaevaehituses kokku ligi 53,9 miljonit eurot müügitulu, millest ligi 37 miljonit ehk 68% teeniti töölaevaehituses (Baltic Workboats AS). Üle 17 miljoni euro ehk 32% kogu sektori müügitulust teeniti lõbusõidulaevade ehituses (Joonis 7). Seega oli 2020. aasta ligi 54 miljoni euroni küündiva müügituluga Eesti lõbusõidu- ja töölaevaehituse ettevõtetele väga edukas, suurem aastane müügitulu saavutati käesoleva uuringu kontekstis vaid 2018. aastal (56,6 miljonit eurot).

Joonis 7. Lõbusõidulaevu ehitavate ettevõtete ja töölaevaehitajate müügitulu

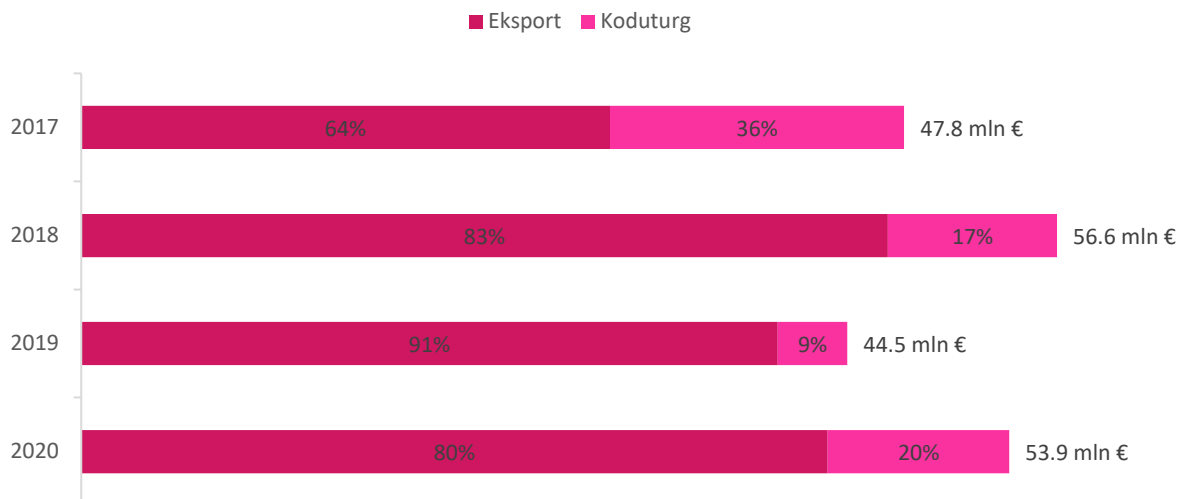
EKSPORT

Eksport moodustas Eesti 2020. aasta lõbusõidu- ja töölaevaehituse ettevõtete müügitulust 80% ehk üle 43 miljoni euro.

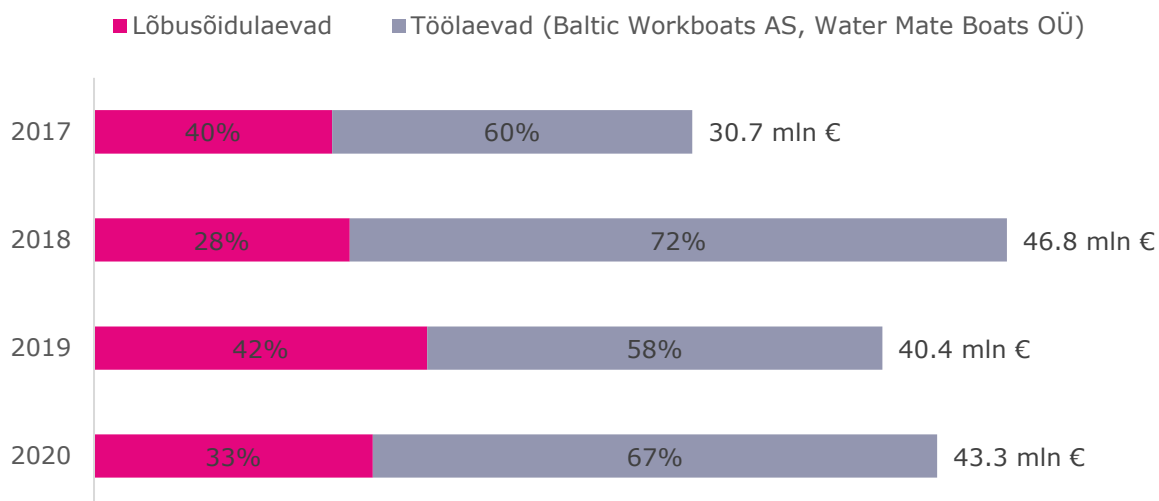
2020. aastal teenisid Eesti lõbusõidu- ja töölaevaehituse ettevõtted eksportides 80% müügitulust (Joonis 8). Eesti lõbusõidu- ja töölaevatoodangut eksporditi 43,3 miljoni euro väärtuses. Järeldub, et Eesti meretööstus jätkab edukalt rahvusvahelises konkurentsis toimimist ka COVID-19 pandeemia tingimustes.

Töölaevad andsid 2020. aastal 58% kogu ekspordist (Joonis 9). Baltic Workboats AS teenis 2020. aastal ekspordist 79% ettevõtte müügitulust ehk üle 28,9 miljoni euro. Koduturu osakaal on Baltic Workboatsi müügitulus viimastel aastatel suuresti erinenud: 2017. aastal 41%, 2018. aastal 16%, 2019. aastal 6% ja 2020. aastal 21% müügitulust.

Olulisimad ekspordi sihtriigid olid 2020. aastal Saksamaa (valimi müügitulu 11,8 miljonit eurot) ja Rootsi (10,2 miljonit eurot), samuti Omaan (8,1 miljonit eurot) ning Belgia (7,1 miljonit eurot; Joonis 10). Võrdluseks, Eestis teenisid valimi ettevõtted müügitulu kokku 10,5 miljonit eurot.

Joonis 8. Ekspordi osakaal müügitulus

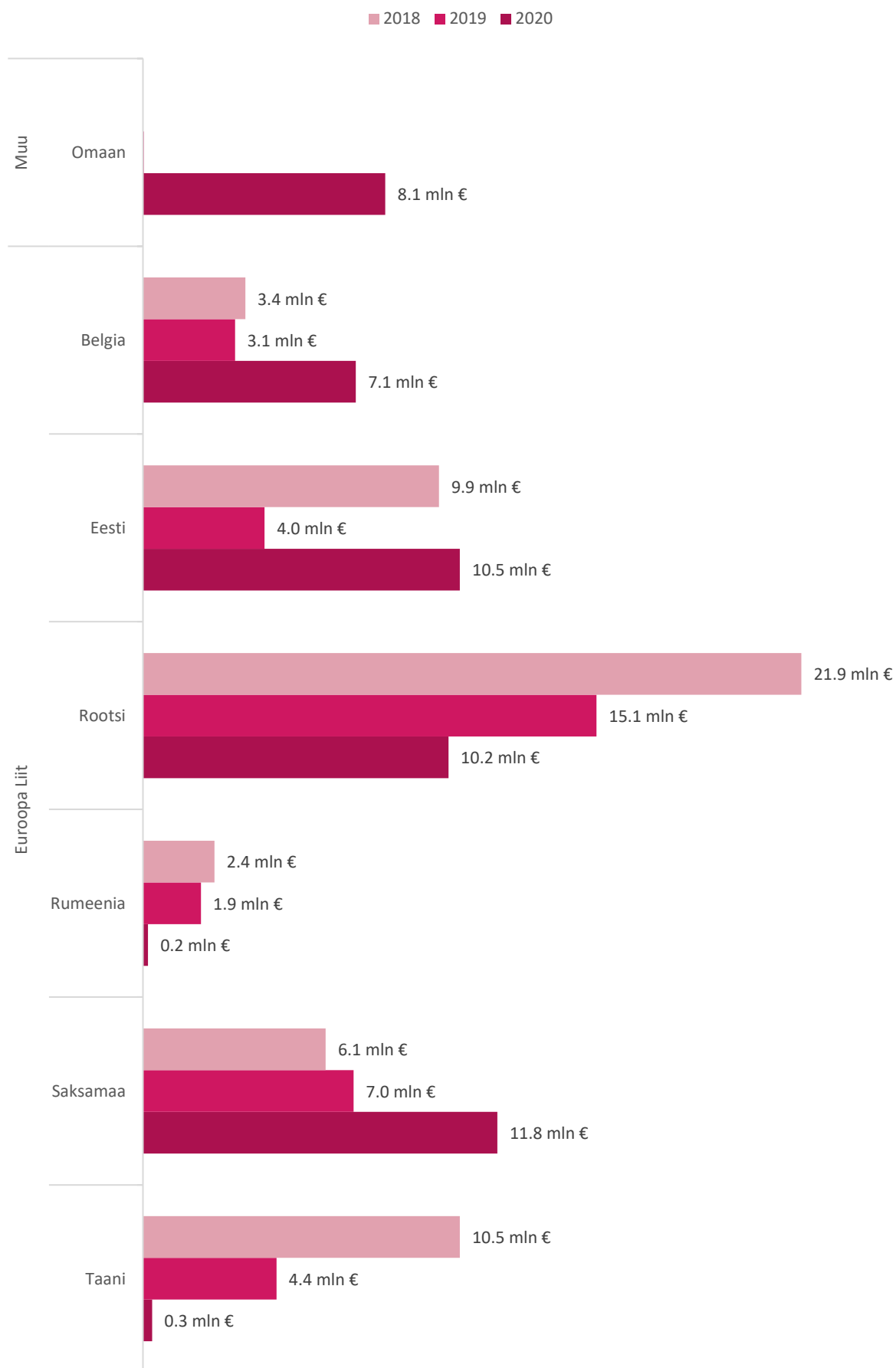

Joonis 9. Ekspord laevatüübiti

Saksamaale suundunud ekspordi moodustas peamiselt Baltic Workboatsi töölaevatoodang, ettevõtte teenis Saksamaa turul ligi 10,3 miljonit eurot müügitulu. Saksamaale eksportisid veel Saare Yachts (müügitulu Saksamaal ligi 1,4 miljoni eurot), Alunaut (103 942 eurot) ja Water Mate Boats OÜ (84 683 eurot).

Rootsi turu osakaal vähenes 2018. ja 2019. aastaga võrreldes eelkõige Baltic Workboatsi ekspordi osas. Aktsiaselts Luksusjaht, mille toodangule Rootsi on peamine sihtriik, jätkas sarnaselt eelnenud aastatele, eksportides Rootsi 7-10 miljoni euro väärtuses laevatoodangut aastas (2020. aastal müügitulu Rootsis 9,9 miljoni eurot). Rootsi eksportis valimi ettevõtetest veel ALFA Yacht Production OÜ (müügitulu Rootsis 233 854 eurot).

Euroopa Liidust välja suunduva Eesti lõbusõidu- ja töölaevatoodangu maht kõigub aastate lõikes märkimisväärselt. 2020. aastal teeniti 18% lõbusõidu- ja töölaevaehituse ettevõtete müügitulust väljaspool Euroopa Liitu (Baltic Workboatsi töölaevade eksport Omaani).

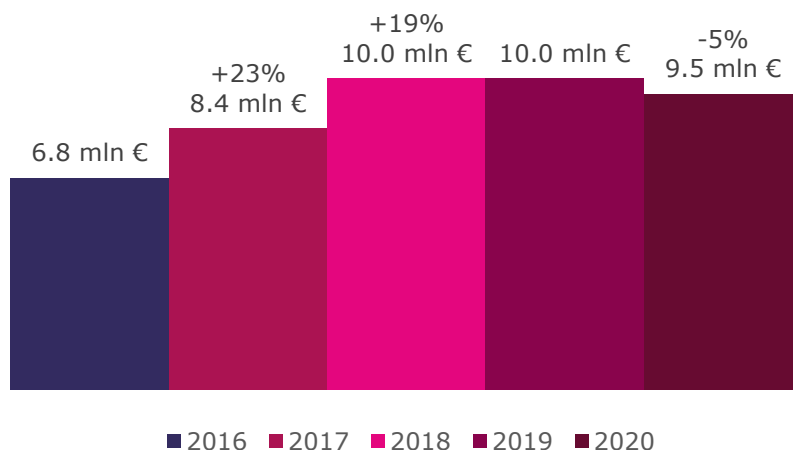

Joonis 10. Müügitulu olulisematel sihtturgudel 2018-2020

TÖÖJÕUD

Eesti lõbusõidu- ja töölaevaehituse ettevõtete tööjõukulud olid aastail 2018-2020 stabiilsed, 9,5-10 miljonit eurot aastas.

Valimi ettevõtete tööjõukulud püsisid vahemikus 2018-2020 stabiilsena suurusjärgus 9,5-10 miljonit eurot aastas (Joonis 11). 2020. aastal oli lõbusõidu- ja töölaevaehituse ettevõtetes 350 töökohta⁷ ehk valimi töökohtade arv vähenes 6% (Joonis 6) ning tööjõukulud langesid vastavalt 5%. Töökohtade arv vähenes 2019. aastaga võrreldes peamiselt ettevõttes Baltic Workboats (26 töökohta), mis oli 157 töökohaga endiselt valimi suurim tööandja. Aktsiaseltsis Luksusjaht on läbi aastate olnud 92 töökohta ning ettevõtte on valimi suuruselt teine tööandja. Ülejäänud ettevõtetes oli 2020. aastal kuni 27 töökohta (Saare Yachts OÜ). Osahingu MUVOR jätkuv kasv peegeldus ka 2020. aastal töökohtade arvus, ettevõtte laienes 14 töökohalt 19 töökohani.

Joonis 11. Tööjõukulud 2016-2020

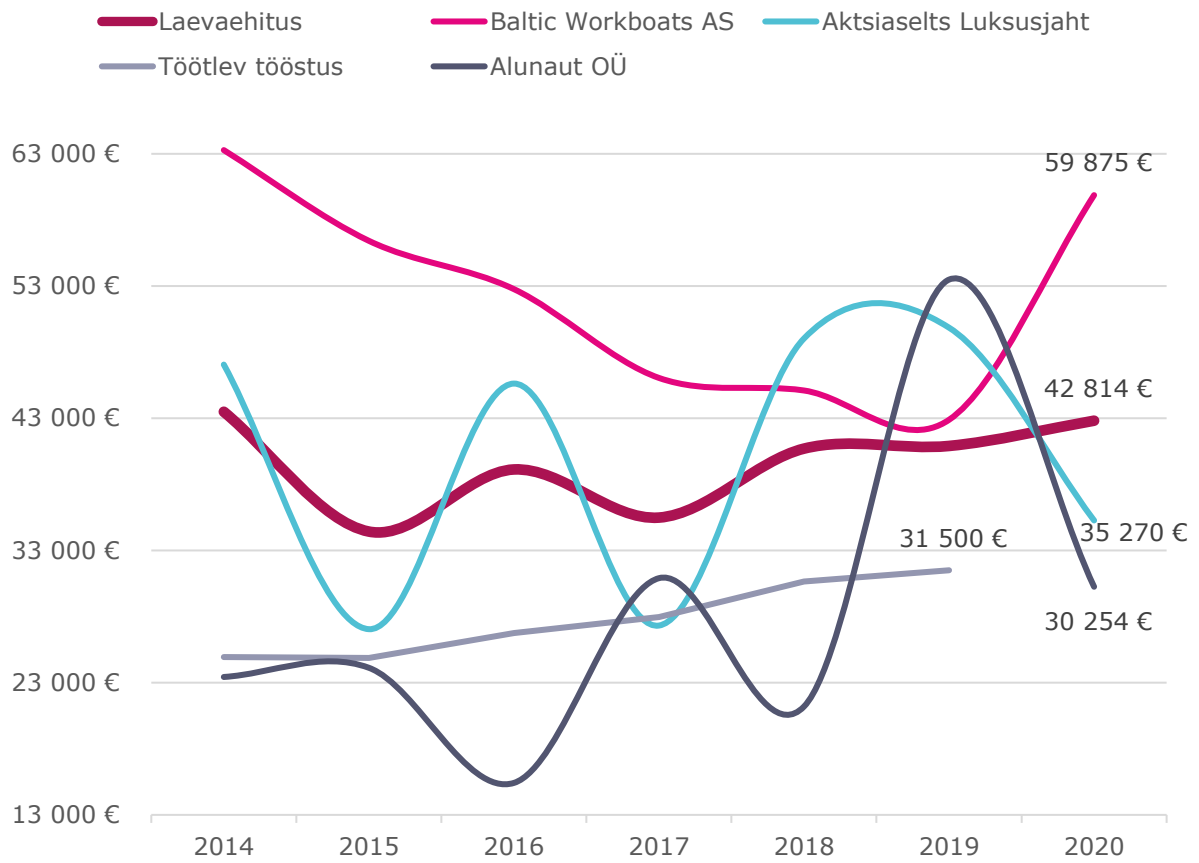
LISANDVÄÄRTUS

Lõbusõidu- ja töölaevaehituse sektori lisandväärtus töötaja kohta arvutatakse valimi ettevõtete majandusnäitajaid summeerides.⁸ 2020. aastal oli Eesti lõbusõidu- ja töölaevaehituse ettevõtete lisandväärtus töötaja kohta 42 814 eurot (Joonis 12). Kogu Eesti töötleva tööstusega võrreldes⁹ on lõbusõidu- ja töölaevaehituse ettevõtete lisandväärtus töötaja kohta läbi aastate oluliselt kõrgem. Valimi suurimad ettevõtted Baltic Workboats AS ja Aktsiaselts Luksusjaht saavutasid vastavalt 59 875 eurot ja 35 270 eurot lisandväärtust töötaja kohta. 30 000 euro lisandväärtuse piiri ületasid 2020. aastal veel Osahing MUVOR (31 300 eurot töötaja kohta) ja Alunaut OÜ (30 254 eurot töötaja kohta).

⁷ äriühingu raamatupidamise aastaaruandes esitatavate täistööajale taandatud töökohtade keskmiste arvude summa

⁸ Lisandväärtuse leidmiseks kasutatakse valemit $\frac{\text{ärikasum} + \text{tööjõukulu} + \text{põhivara kulum}}{\text{töökohtade keskmine arv}}$.

⁹ Lisandväärtuse leidmiseks töötaja kohta kasutati Statistika andmebaasi tabelit EM001 (10.11.2021), $\frac{\text{lisandväärtus}}{\text{töötajate aastakeskmise arv}}$.

Joonis 12. Lõbusõidu- ja töölaevaehituse ettevõtete lisandväärtus töötaja kohta 2014-2020

3. KOKKUVÕTE

Eestis põhitegevusena lõbusõidu- või töölaevu ehitavad ettevõtted teenisid **2020. aastal müügituluna kokku 53,9 miljonit eurot**. 36,7 miljonit eurot ehk 68% uuringu valimi ettevõtete müügitulust teenis **Baltic Workboats AS** töölaevaehituses. Kokkuvõttes oli 2020. aasta ligi 54 miljoni euroni küündiva müügituluga Eesti lõbusõidu- ja töölaevaehituse ettevõtetele väga edukas, suurem aastane müügitulu kogunes käesoleva uuringu kontekstis vaid 2018. aastal (56,6 miljonit eurot).

Üle 17 miljoni euro ehk 32% 2020. aasta müügitulust teenisid valimi ettevõtted lõbusõidulaevade ehituses. Suurima müügimahuga lõbusõidulaevade ehitaja on **Aktsiaselts Luksusjaht**, 2020. aastal oli ettevõtte müügitulu ligi 10,5 miljonit eurot.

Eksport moodustas 2020. aasta lõbusõidu- ja töölaevaehituse ettevõtete müügitulust 80% ehk Eesti lõbusõidu- ja töölaevatoodangut **eksporditi 43,3 miljoni euro väärtuses**. Baltic Workboatsi töölaevade ekspordi osakaal oli 58% 2020. aasta kogu ekspordimahust.

Töökohti oli valimi laevaehitusettevõtetes 2020. aastal 350 ja töäjõukulud oli kokku 9,5 miljonit eurot. Aastail 2018-2020 on lõbusõidu- ja töölaevaehituse ettevõtete töäjõukulud stabiilses suuruses püsinud.

Põhitegevusena Eestis lõbusõidu- ja töölaevu ehitavate ettevõtete **lisandväärtus töötaja kohta oli 2020. aastal 42 814 eurot**.